



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

24 листопада 2015 р.

Київ

№ 590-р

Про перевірку рішення
у справі № 02-01-50/65-2015

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 05.10.2015 № 13-01/599/358-зв та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИВ:

За результатами аналізу рішення адміністративної колегії Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення) від 17.07.2015 № 02/106-рш (далі – Рішення) у справі № 02-01-50/65-2015 розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 13.08.2015 № 07/151-р розпочато провадження з перевірки Рішення з власної ініціативи Антимонопольного комітету України.

У Рішенні адміністративна колегія територіального відділення, зокрема, постановила:

«1. Визнати дії ФОП Горбаня В.М., ФОП Пишнюка О.В., ФОП Реутенко І.Б., ФОП Сокола С.В., ФОП Сердюк А.В., ФОП Поляруш С.В., ФОП Хряпи О.В., ФОП Нетяги О.М., ФОП Осмоловича М.Я., ФОП Козіна В.М., ФОП Даніка В.С., ФОП Волинця Л.І., ФОП Світловського Г.П., ФОП Охріменка В.П., ФОП Сокур І.Г., ФОП Каленіченко Н.В., ФОП Нетяги Р.С., ФОП Семуки О.Г., ФОП Москаленка В.В., ФОП Сergyїної О.Ю., ФОП Карабута С.П., ФОП Комаренко Г.Б., ФОП Мороза І.І., ФОП Тараненко Н.І., ФОП Кеди В.І., ФОП Кеда В.В., ФОП Зубенка С.Г. щодо застосування з травня 2015 року (після набуття законної сили розпорядження Полтавської ОДА) однакового тарифу за 1 км проїзду пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху у розмірі 0,45 грн./1 км проїзду без його економічного обґрунтування, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 статті 50 та частиною 3 статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення суб'єктами господарювання схожих дій на ринку надання послуг з перевезення пасажирів у звичайному режимі руху на приміських автобусних маршрутах загального користування, які призвели до обмеження конкуренції без об'єктивних причин для вчинення таких дій.

2. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, визначене у пункті 1 цього рішення на:

- ФОП Горбаня В.М. накладити штраф у розмірі 5 000 (п'ять тисяч) грн.
- ФОП Пишнюка О.В. накладити штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Реутенко І.Б. накладити штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.

- ФОП Сокола С.В. накласти штраф у розмірі 500 (п'ятсот) грн.
- ФОП Сердюк А.В. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Поляруш С.В. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Хряпу О.В. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Нетягу О.М. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Осмоловича М.Я. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Козіна В.М. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Даніка В.С. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Волинця Л.І. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Світловського Г.П. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Охріменка В.П. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Сокур І.Г. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Каленіченко Н.В. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Нетягу Р.С. накласти штраф у розмірі 500 (п'ятсот) грн.
- ФОП Семуку О.Г. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Москаленка В.В. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Серьогіну О.Ю. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Карабута С.П. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Комаренко Г.Б. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Мороза І.І. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Тараненко Н.І. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Кеду В.І. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Кеда В.В. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.
- ФОП Зубенко С.Г. накласти штраф у розмірі 1 500 (одна тисяча п'ятсот) грн.»

На підставі аналізу Рішення, матеріалів справи № 02-01-50/65-2015 встановлено наступне.

Згідно зі статтею 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах. Відповідно до статті 44 цього Закону, організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Відповідно до статті 42 Закону України «Про автомобільний транспорт» договір про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування міському, приміському та міжміському, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), укладається між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та автомобільним перевізником і вважається укладеним з моменту його підписання сторонами.

Згідно з абзацом четвертим статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» забезпечення організації пасажирських перевезень на приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Автономної Республіки Крим чи області (внутрішньообласні маршрути), покладається на Раду міністрів Автономної Республіки Крим або обласні державні адміністрації.

Орган місцевого самоврядування, який виступає замовником пасажирських перевезень, укладає з переможцем конкурсу договір про організацію перевезень на окремо визначеному маршруті та затверджує розклад руху.

Відповідно до частини першої статті 31 Закону України «Про автомобільний транспорт» відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати

автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.

За результатами проведених Полтавською обласною державною адміністрацією (далі – Полтавська ОДА) конкурсів було визначено автомобільних перевізників за визначеними приміськими автобусними маршрутами загального користування у звичайному режимі руху в межах Полтавської області.

Як зазначено в описово-мотивувальній частині Рішення, «відповідно до договору, що є типовим для всіх автомобільних перевізників – переможців конкурсу, вартість проїзду пасажирів встановлюється відповідно до розпорядження голови Полтавської ОДА щодо тарифів на перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом, прийнятим відповідно до пункту 12 Постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)».

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)», з додатку до постанови № 1548 виключено норму про те, що обласні та Київська міська державні адміністрації регулюють (встановлюють) тарифи на перевезення пасажирів і багажу автобусами, які працюють у звичайному режимі руху, в приміському та міжміському внутрішньообласному сполученні. Зазначена постанова Кабінету Міністрів України набрала чинності з 06.05.2015.

Розпорядженням голови Полтавської ОДА від 20.04.2015 № 187 встановлено тарифи на перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху в приміському та міжміському внутрішньообласному сполученні, на рівні не більше 0,45 грн за 1 км проїзду пасажирів без урахування ПДВ. Вказане розпорядження голови Полтавської ОДА було прийнято до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240.

Як зазначено в описово-мотивувальній частині Рішення, «відповідно до листа Департаменту економічного розвитку Полтавської ОДА від 15.05.2015 № 04.1/07-897 економічне обґрунтування встановленого тарифу відповідно до розпорядження голови Полтавської ОДА від 20.04.2015 № 187 здійснювалось згідно з Методикою розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту, затвердженою наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 17.11.2009 № 1175. Але, враховуючи набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240, Департаментом готуються документи щодо скасування відповідного регуляторного акту Полтавської ОДА».

Згідно з пунктом 2.1 Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту, затвердженої наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 17.11.2009 № 1175, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27.11.2009 за № 1146/17162 (далі – Методика), розрахунок тарифів здійснюється відповідно до запланованих на рік (на підставі фактичних) обсягів транспортної роботи, характерних для даного виду перевезень Перевізника в регіоні, та кількості перевезених пасажирів з використанням економічно обґрунтованих планових витрат, визначених з урахуванням вимог законодавства, на підставі галузевих норм, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів), прогнозного індексу цін виробників промислової продукції у плановому періоді. До розрахунку тарифу включається плановий прибуток, необхідний для розвитку Перевізника і сплати ним податкових зобов'язань. Згідно з пунктом 2.2 Методики, планування та розрахунок витрат Перевізника здійснюються на основі нормативного

методу з урахуванням галузевих норм використання матеріальних та паливно-енергетичних ресурсів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів), прогнозного індексу цін виробників промислової продукції на запланований рік. Витрати, об'єктивно нормування яких неможливе, плануються з урахуванням економічно обґрунтованих фактичних витрат Перевізника за попередній рік, прогнозного індексу цін виробників промислової продукції на запланований рік та на підставі планових кошторисів.

Відповідно до пункту 2.3 Методики, під час розрахунку тарифу загальний обсяг транспортної роботи та загальна кількість перевезених пасажирів, у тому числі з урахуванням пільгових категорій пасажирів, які відповідно до законодавства користуються такими правами, обґрунтовуються Перевізником на підставі фактичних показників роботи або встановлюються за результатами обстеження пасажиропотоків. Відповідно до пункту 2.23 Методики, тарифи на послуги з перевезення пасажирів на приміських, міжміських автобусних маршрутах загального користування визначаються відповідно до розрахованої за цією Методикою планової собівартості Послуг із застосуванням необхідного для функціонування та розвитку Перевізника розміру прибутку за відповідною формулою.

У Рішенні адміністративна колегія територіального відділення зазначає, що автомобільний перевізник має застосовувати економічно обґрунтований тариф на перевезення пасажирів на приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування, виходячи з власних витрат, зокрема, відповідно до вимог Методики.

Полтавською ОДА для суб'єктів господарювання, які здійснюють перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на приміських та міжміських маршрутах в звичайному режимі руху, було погоджено дії щодо застосування ними тарифу за 1 км проїзду пасажира у розмірі не більше 0,45 грн, тобто виходячи з власних економічних витрат.

У той же час, як зазначено у Рішенні, деякі автомобільні перевізники, що діють на ринку надання послуг з перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування у звичайному режимі руху, продовжували застосовувати тариф у розмірі 0,45 грн за 1 км проїзду у травні 2015 року (тобто після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240, якою було скасовано державне регулювання зазначених тарифів) без відповідного економічного обґрунтування.

Від автомобільних перевізників надійшла інформація, яка, на думку адміністративної колегії територіального відділення, не містила економічних обґрунтувань встановленого тарифу, які б свідчили про правомірність його застосування.

На цій підставі в описово-мотивувальній частині Рішення зроблено висновок про те, що «автомобільні перевізники, а саме – ФОП Горбань В.М., ФОП Пишнюк О.В., ФОП Реутенко І.Б., ФОП Сокіл С.В., ФОП Сердюк А.В., ФОП Поляруш С.В., ФОП Хряпа О.В., ФОП Нетяга О.М., ФОП Осмолович М.Я., ФОП Козін В.М., ФОП Данік В.С., ФОП Волинець Л.І., ФОП Колодько М.В., ФОП Світловський Г.П., ФОП Охріменко В.П., ФОП Сокур І.Г., ФОП Каленіченко Н.В., ФОП Нетяга Р.С., ФОП Семука О.Г., ФОП Серьогіна О.Ю., ФОП Карабут С.П., ФОП Комаренко Г.Б., ФОП Мороз І.І., ФОП Тараненко Н.І., ФОП Кеда В.І., ФОП Кеда В.В., ФОП Зубенко С.Г., що здійснюють перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху, необґрунтовано без наявності об'єктивних причин застосовують з травня 2015 року (з моменту набуття законної сили розпорядження Полтавської ОДА) тариф 0,45 грн/1 км проїзду пасажира. Тобто, зазначені автомобільні перевізники створили ситуацію щодо підвищення тарифів на проїзд та встановлення їх на однаковому рівні, що призвело до усунення ними конкуренції за ціновим критерієм та обмеження конкуренції на вказаному ринку в цілому. Тому, дії зазначених автомобільних перевізників щодо застосування з травня 2015 року однакового тарифу на перевезення пасажирів в звичайному режимі руху на приміських автобусних маршрутах загального користування є необґрунтованими, що свідчить про узгодженість їх поведінки на ринку послуг з перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху за відсутності об'єктивних причин для їх вчинення».

Дії цих автомобільних перевізників у Рішенні визнано порушенням, передбаченим пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення суб'єктами господарювання схожих дій на ринку, які призвели до обмеження конкуренції.

Цей висновок адміністративної колегії територіального відділення не відповідає обставинам справи та не ґрунтується на приписах законодавства з огляду на наступне.

Як зазначено в описово-мотивувальній частині Рішення, за інформацією, наданою Полтавською ОДА листами від 26.02.2015 № 683/01-36 та від 22.06.2015 № 772/01-21/1000, фізичні-особи підприємці (далі – ФОП) – автомобільні перевізники здійснюють перевезення пасажирів на різних приміських маршрутах загального користування в межах Полтавської області у звичайному режимі руху на підставі договорів:

1. **ФОП Горбань В.М.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Полтава – Плоске (договір від 14.05.2013 № 441/13).
2. **ФОП Пишнюк О.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Зубівка – Стівбине ч/з Миргород (договір від 22.06.2012 № 268/12), Миргород – Велика Обухівка (договір від 22.06.2012 № 268/12).
3. **ФОП Реутенко І.Б.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Пирятин – Березова Рудка – Вечірки (договір від 03.08.2011 № 140/11) та Пирятин – Яцини (договір від 03.08.2011 № 141/11).
4. **ФОП Сокіл С.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Зачепилівка – Нові Санжари – Полтава (договір від 19.11.2010 № 53/10).
5. **ФОП Сердюк А.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Полтава – Судіївка гр. № 3 (договір від 21.08.2012 № 334/12), Полтава – Судіївка – Шевченки гр. № 4 (договір від 20.05.2014 № 651/14), Полтава – Булонове – Нижні Вільшани (договір від 16.07.2012 № 304/12).
6. **ФОП Горобець М.Ф.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Полтава – Терешки гр. № 1 (договір від 14.05.2013 № 437/13), Полтава – Терешки гр. № 2 (договір від 14.05.2013 № 438/13), Полтава – Микільське (договір від 05.09.2013 № 499/13).
7. **ФОП Поляруш С.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Решетилівка – Березняки (договір від 23.12.2013 № 572/13), Решетилівка – Шилівка (договір від 23.12.2013 № 573/13).
8. **ФОП Пономаренко К.І.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Рибальське – Миргород ч/з Гаркушенці (договір від 04.06.2010 № 17/10).
9. **ФОП Хряпа О.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Кобеляки – Чорбівка (договір від 23.02.2015 № 36/15), Кобеляки – Білики (договір від 23.02.2015 № 37/15), Кобеляки – Свічкареве (договір від 14.05.2015 № 446/13), Кобеляки – Перегонівка (договір від 14.05.2013 № 447/13), Кобеляки – Канапи (договір

від 23.12.2013 № 585/13), Кобеляки – Бутенки (договір від 14.05.2013 № 448/13).

10. **ФОП Нетяга О.М.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Варварівка – Карлівка (договір від 03.08.2011 № 150/11).
11. **ФОП Осмолович М.Я.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Халтурине – Карлівка ч/з Мар'янівку (договір від 21.08.2012 № 332/12).
12. **ФОП Козін В.М.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Пирятин – Теплівка (договір від 13.08.2014 № 683/14).
13. **ФОП Данік В.С.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Бірки - Зіньків (договір від 07.05.2014 № 643/14), Кобеляки – Світлогірське (договір від 23.02.2015 № 42/15).
14. **ФОП Волинець Л.І.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Полтава – Гора гр. № 1 (договір від 14.01.2010 № 28/10-19), Полтава – Гора гр. № 2 (договір від 27.07.2010 № 33/10), Полтава – Нижні Млини (договір від 27.07.2010 № 34/10), Полтава – Івашки (договір від 23.02.2015 № 29/10).
15. **ФОП Власенко В.І.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Миргород – Хорол (договір від 05.09.2013 № 526/13).
16. **ФОП Іванченко В.Г.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Полтава – Вовківка (договір від 23.02.2015 № 30/15).
17. **ФОП Герцен Г.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Кременчук – Садки гр. № 6 (договір від 07.05.2014 № 646/14).
18. **ФОП Колодько М.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Миргород – Гоголеве ч/з Полив'яне (договір від 04.06.2010 № 18/10).
19. **ФОП Світловський Г.П.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Лубни – Воронці гр. № 1 (договір від 14.01.2010 № 8/10-13), Лубни – Воронці гр. № 2 (договір від 14.01.2010 № 8/10-13/1), Лубни – Шершнівка (договір від 16.01.2012 № 80/11).
20. **ФОП Охріменко В.П.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Лубни – Суха Солониця (договір від 05.09.2013 № 532/13).
21. **ФОП Сокур І.Г.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Лубни – Ломаки (договір від 03.08.2011 № 172/16), Лубни – Червоні Пологи (договір від 03.08.2011 № 147/11).
22. **ФОП Каленіченко Н.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Полтава – Диканька (договір від 05.09.2013 № 503/13), Полтава – Диканька (договір від 08.01.2013 № 394/13), Шишаки – Яреськи (договір від 07.05.2014 № 619/14).

23. **ФОП Нетяга Р.С.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Полтава – Нижні Млини (договір від 23.12.2013 № 576/13).
24. **ФОП Семука О.Г.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: В. Багачка – Гоголеве ч/з Матяшівку, Мар'янівку (договір від 21.01.2011 № 68/11).
25. **ФОП Москаленко В.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Миргород – Ключниківка (договір від 21.01.2011 № 66/11).
26. **ФОП Серьогіна О.Ю.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Глобине – Ламане ч/з Пузикове (договір від 16.07.2012 № 302/12).
27. **ФОП Карабут С.П.** здійснює перевезення пасажирів на приміському маршруті загального користування у звичайному режимі руху: Лубни – Чорнухи (договір від 05.09.2013 № 523/13).
28. **ФОП Комаренко Г.Б.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Полтава – Жуки гр. № 2 (договір від 06.05.2011 № 101/11), Полтава – Жуки – Сади Мічуріна гр. № 3 (договір від 23.12.2013 № 580/13), Полтава – Жуки гр. № 4 (договір від 23.12.2013 № 581/13), Полтава – Гавронці (сезонний з 01.04 по 01.11) (договір від 02.04.2013 № 415/13).
29. **ФОП Мороз І.І.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Матвіївка – Семенівка ч/з Пузирі (договір від 14.05.2013 № 455/13), Строкачі – Семенівка ч/з Пузирі, Жовтневе (договір від 14.05.2013 № 455/13), Степанівка – Семенівка ч/з Бурімку (договір від 07.03.2012 № 248/12), Старий Калкаїв – Строкачі (договір від 14.05.2013 № 455/13).
30. **ФОП Тараненко Н.І.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Гребінка – Грушівка (договір від 06.05.2011 № 84/11), Гребінка – Відрадне (договір від 06.05.2011 № 83/11).
31. **ФОП Кеда В.І.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Гребінка – Михайлівка (договір від 06.05.2011 № 85/11), Гребінка – Олексіївка (договір від 06.05.2011 № 86/11).
32. **ФОП Кеда В.В.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Гребінка – Сліпорід – Іванівка (договір від 06.05.2011 № 87/11), Гребінка – Рудка (договір від 06.05.2011 № 88/11).
33. **ФОП Зубенко С.Г.** здійснює перевезення пасажирів на приміських маршрутах загального користування у звичайному режимі руху: Лубни – Войниха (договір від 03.08.2011 № 142/11), Нижній Булатець – Лубни – Солониця гр. № 1 (договір від 03.08.2011 № 143/11), Нижній Булатець – Лубни – Солониця гр. № 2 (договір від 03.08.2011 № 144/11).

Отже, наведені початкові та кінцеві пункти призначення не збігаються, що може свідчити про те, що ці маршрути також не збігаються. Тобто, кожен маршрут є ринком із окремо визначеними територіальними (географічними) межами.

Послуги, які надають зазначені автомобільні перевізники, не є взаємозамінними, оскільки для споживача послуга з перевезення його в необхідний йому пункт призначення не може бути замінена послугою з перевезення його в інший пункт призначення.

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605, товарний ринок – це сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція. Територіальні (географічні) межі ринку – територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.

При цьому адміністративною колегією територіального відділення у Рішенні не наведено обґрунтувань, відповідно до яких усі вказані маршрути поєднані в один товарний ринок – ринок надання послуг з перевезення пасажирів у звичайному режимі руху на приміських автобусних маршрутах загального користування.

За умов визначення перевізників на конкурсних засадах на кожен окремий маршрут і відсутності конкуренції між маршрутами, визначення ринку «в цілому» суперечить принципам визначення товарних меж ринку, встановленим Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку.

Адміністративною колегією територіального відділення зроблено висновок, що застосування автомобільними перевізниками тарифів на однаковому рівні, встановленому Полтавською ОДА до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240, призвело до усунення між ними конкуренції за ціновим критерієм та обмеження конкуренції на зазначеному ринку в цілому.

Однак ФОП – автомобільні перевізники, які є відповідачами у справі № 02-01-50/65-2015, здійснюють діяльність на різних товарних ринках і не можуть конкурувати між собою. Тому їхні дії, навіть за умов схожості, не могли призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

Крім того, кваліфікація порушень відповідно до частини третьої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» потребує відповідного обґрунтування, що такі дії суб'єктів господарювання призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності). Зазначених обґрунтувань та аналізу ситуації на ринку товару, що спростовували б наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій, у Рішенні не наведено.

Як зазначено в описово-мотивувальній частині Рішення, інформація, яка надійшла від автомобільних перевізників на вимоги територіального відділення, не містила економічних обґрунтувань встановленого тарифу, які б свідчили про правомірність його застосування. Отже, адміністративною колегією територіального відділення обов'язок доведення органом Антимонопольного комітету України факту вчинення порушення, передбаченого частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зокрема проведення аналізу ситуації на ринку, було замінено обов'язком доведення відповідачами у справі відсутності в їхніх діях ознак порушення.

Адміністративною колегією територіального відділення висновки щодо встановлення кожним з ФОП – автомобільним перевізником тарифу на економічно необґрунтованому рівні зроблено виходячи з положень Методики.

Разом з тим, пункт 2.1 Методики визначає, що «Методика є обов'язковою для застосування під час встановлення регульованого тарифу органами виконавчої влади та місцевого самоврядування на послуги пасажирського автомобільного транспорту і носить рекомендаційний характер під час формування вільних тарифів на ці послуги». Отже, для автомобільних перевізників під час формування вільних тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту Методика має рекомендаційний характер.

Відтак, Рішення прийнято при недоведенні обставин, які мають значення для справи і які визнано встановленими, невідповідності висновків, викладених у Рішенні, обставинам справи та неправильному застосуванні норм матеріального права.

Відповідно до частини першої статті 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції» недоведення обставин, які мають значення для справи і які визнано встановленими, невідповідність висновків, викладених у рішенні, обставинам справи та неправильне застосування норм матеріального права є підставою для зміни, скасування чи визнання недійсним рішення.

На подання про перевірку Рішення від 05.10.2015 № 13-01/599/358-зв ФОП Нетяга О.М. листом від 15.10.2015 б/н (зареєстрований у Комітеті 19.10.2015 за № 8-01/9203) та ФОП Осмолович М.Я. листом від 15.10.2015 б/н (зареєстрований у Комітеті 19.10.2015 за № 8-01/9204) повідомили Антимонопольний комітет України про те, що погоджуються з висновками, викладеними в зазначеному поданні.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 57 і 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 45 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Скасувати рішення адміністративної колегії Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 17.07.2015 № 02/106-рш та припинити провадження у справі № 02-01-50/65-2015.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ